

Aftale mellem regeringen og KL om ændringer af selvbudgetteringsordningen

18. februar 2025

Muligheden for at selvbudgettere har særligt til formål at give kommuner med vækst mulighed for at tilpasse deres budgetter til de lokale forventninger. Selvbudgetteringsordningen har dog også givet anledning til usikkerhed for kommunerne, herunder de kommuner, der vælger statsgarantien.

Det fremgår af *Aftale mellem regeringen og KL af d. 18. november 2024*, at der skal opnås enighed om holdbare ændringer af selvbudgetteringsordningen, der understøtter, at ordningen primært skal være relevante for en mindre gruppe af vækstkommuner, og der samtidig sikrer større stabilitet for kommuner, der vælger det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Regeringen og KL er på den baggrund enige om at ændre reglerne for selvbudgetteringsordningen, så selvbudgettering fremover har fokus på kommunens egen udvikling, *jf. boks 1*. Kommunerne vil fortsat have mulighed for at selvbudgettere med eget udskrivningsgrundlag og folketal, mens effekterne i efterreguleringen generelt reduceres.

Parterne er ligeledes enige om at etablere et sikkerhedsnet, så budgetsikkerheden for kommuner, der vælger statsgaranti, også understøttes under særlige omstændigheder. Konkret indebærer sikkerhedsnettet, at der fastsættes en øvre ramme på 1,5 mia. kr. for de samlede gevinster i selvbudgetteringsordningen, og dermed den samlede maksimale modregning i bloktilskuddet for alle kommuner.

Ændringerne sigter på, at ordningen primært skal være relevant for en mindre gruppe vækstkommuner, så budgetterne kan tilpasses til lokale forhold, samtidig med at ordningen fremadrettet giver øget stabilitet og budgetsikkerhed for kommuner, der vælger det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Parterne vil løbende følge erfaringerne med de ændrede regler.

Regeringen vil fremsætte lovgivning med henblik på, at ændringerne kan træde i kraft med virkning fra og med kommunernes budgetlægning for 2026.

Det er også regeringens intention, at de kommuner, der i 2024 og 2025 har valgt statsgaranti, ikke skal stilles værre i forbindelse med efterreguleringen vedrørende disse år, end hvis de havde valgt selvbudgettering efter den nuværende ordning.

Boks 1

Fakta om ændringen af selvbudgetteringsordningen

Ændringen indebærer, at den endelige udligningsberegning kun opdateres i forhold til den enkelte selvbudgetterende kommunes endeligt opgjorte udskrivningsgrundlag og indbyggere. Beregningen af udligningsbeløbet i forbindelse med efterreguleringen for kommuner, der vælger selvbudgettering, vil ske i forhold til landsgennemsnittet i den statsgaranterede udligningsberegning.

Ændringen vil overordnet set reducere de forventede effekter af selvbudgetteringsordningen, eftersom der ikke længere vil være en effekt, som kan tilskrives den endelige udvikling i andre kommuner. Dermed øges budgetsikkerheden og stabiliteten for kommuner, der vælger statsgarantien, også i år med ændringer som følge af konjunkturudviklingen.

For at skabe yderligere budgetsikkerhed for kommuner med statsgaranti, etableres der samtidig et sikkerhedsnet. Det indebærer, at der fastsættes en øvre ramme på 1,5 mia. kr. for de samlede gevinster i selvbudgetteringsordningen og dermed den samlede modregning i bloktilskuddet for alle kommuner. Rammen reguleres årligt med udviklingen i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, dog maksimalt en vækst på 5 pct. fra et år til det næste.

Såfremt den samlede selvbudgetteringsgevinst overstiger rammen, foretages der en nedskrivning af den overskydende gevinst for de selvbudgetterende kommuner, hvor der kan opgøres en positiv gevinst. Nedskrivningen fordeles efter en nøgle, der er baseret på disse kommuners andel af gevinsten. Efterreguleringen af kommunernes skatteindtægter reguleres med nedskrivningen.

Gevinster og tab indgår efter almindelige kommunaløkonomiske principper i fastsættelsen af bloktilskuddet. Det vil bl.a. sige, at gevinster og tab modregnes for kommunerne under ét ifm. balanceopstillingen, også i ekstraordinære tilfælde.